

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La
Abonament lunar

pentru Noemvrie st. v.

— cu prețurile din capul foii —
invită

Administrațiunea diarului „TRIBUNA“.

Iconarii.

* Ministrul de culte și instrucțiune publică al Ungariei a luat măsurile cuvenite, ca de aici înainte la gimnasiul confesional greco-catolic din Beiuș limba de propunere să fie cea maghiară, ear' nu, ca până acum, cea română.

Nu scim încă, în virtutea cărui drept au fost luate aceste măsuri; e însă lucru invederat, că ceea-ce ați se poate la Beiuș, se va pute mână și la Blaj și cu atât mai virtos la Năsăud. Ear' cu închiderea gimnasiilor noastre greco-orientale din Brad și Brașov suntem de câțiva ani mereu amenințați.

Și nu vor fi tolerate nici seminarele noastre.

Diecea greco-catolică a Orădiei își crește și ați preoții în seminarul maghiar romano-catolic, ear' învățătorii și-i pregătesc într-o școală pedagogică, pe care nu o mai putem socoti între cele românești. Și ear' e lucru invederat, că ceea-ce ați e cu puțință la Oradea-mare, se va pute mână și la Blaj și cu atât mai virtos la Gherla, unde totul atîrnă dela bunul plac al guvernului din Budapesta. — Și n'are nimeni să-și facă iluziunea, că biserica română greco-orientală va rezista și după-ce cea greco-catolică, fără îndoială mai bine situată și ați mai bine păstorită, va fi renunțat la instrucțiunea națională-română.

În mai mult rînduri și cu multă stăruință s'a cerut apoi, ca în o parte din bisericile române greco-catolice slujba dumnezească să se facă în limba maghiară, ear' cărțile bisericești să fie purtate pretutindenea numai în limba aceasta.

Episcopatul, ținînd seamă de spiritul comun al credincioșilor, a resistat până acum: nu va mai rezista după-ce școala străină va fi schimbat acest spirit. Și ear' nu trebuie să ne facem iluziunea, că Românii greco-orientali, păstoriți precum sînt, vor fi mai conservatori ca frații lor gr-cat.

Nu este în actualul stat ungar loc pentru viața culturală românească: aceasta ni-se spune destul de deslușit chiar în coloanele diarului „Nemzet“, cel mai autorizat dintre organele de publi-

citate ale guvernului. Dacă se menține actuala stare de lucruri și dacă noi Românii vom stăruî în politica noastră de până acum, guvernul va face și aici la noi ceea-ce a făcut la Slovaci și la Ruteni, unde a maghiarizat încetul cu încetul toate așezămintele de cultură.

Începutul s'a făcut acolo, pentru-că acolo rezistența era mai mică: n'are însă nici un înțeles acel început, dacă aici la noi lucrurile rămân tot ca mai nainte. Acum vine deci rîndul la noi, ear' cît pentru noi primul pas hotărît s'a făcut la Beiuș, fiindcă acolo e mai mică rezistența.

N'avem însă decât să ne dăm seamă despre cele petrecute în timpul celor din urmă doi ani de zile, pentru-ca să ne încredințăm, că pregătiri s'au făcut pretutindenea și că guvernul și-a dat toată silința, ca pretutindenea Românii să fie incapabili de rezistență.

Precând noi stăm astfel, lumea se umple de „iconarii“.

Șapte mii, nu mai puțin, au pornit, așa ne spune „Revista Politică“, din Rusia înspre țările dela gurile Dunării, și altă legiune trebuie să pornească din capetea „culturii“ răspândite de „EMKE“, — așa cer oficioșii dela „Kolosvár“.

„Icoane pentru popor!“ strigă ei, căci „icoanele“ sînt un mijloc de propagandă.

La Seliște, așa ne spun ei, se face un întreg cult din „icoane“, care înfățișază pe Mihail-Vodă-Viteazul, ba asupra unei porți stă chiar statua regelui României.

Dar' nu numai în Seliște, — urmează ei. Dela un militar de rang foarte superior am aflat, că cu ocaziunea manevrelor militare a găsit prin sate românești mai dosnice un foarte trist cult de icoane străine. Precând prin casele Maghiarilor a vădut cu bucurie un foarte plăcut dualism, care ține alături de „icoana“ Maiestății Sale pe a lui Kossuth, în casele nemaghiare a vădut de multe-ori rege românesc, ba chiar și Țar, dar' „magyar király“ nu.

Nu noi le-am ținut aceste; cităm din coloanele unui diar maghiar, organ al cercurilor guvernamentale din Cluj: Românii pun pe păreții caselor sale portretul regelui Carol I., pun chiar portretul Țarului tuturor Rușilor, dar' nu pun portretul Împăratului și Regelui lor.

Noi nu scim ca tocmai așa să fie, dar' oficioșii din Cluj, răzimați pe autoritatea unui militar de rang foarte superior, susțin că așa este. Admițînd deci, că în adevăr așa este, întrebăm: *asupra cui cade răspunderea*, dacă acolo, unde odinioară stătea

„Împăratul“, ați nu stă regele Ungariei, ci regele României, ba chiar și Țarul Rusiei?

Nu mai asupra actualilor consilieri ai Maiestății Sale Regelui Ungariei.

„Icoana“ e simbol, și „icoana“ regelui Carol I. e simbolul unor dorințe vii, care ați aici în țeara aceasta nu se mai pot realiza.

Regele Carol I. nu e atât de chipș, ca să iee vederile oamenilor până chiar și în țeri învecinate, dar' e regele, care le vorbește în limba lor, regele unei țeri, în care Românul e întîmpinat pretutindenea în limba lui românească, ear' țeara aceea e aici în vecinătatea noastră, mulți dintre Românii de aici au umblat prin ea, mulți dintre dinșii își câștigă într'însa pâinea de toate zilele, mulți au într'însa pe cei mai iubii ai lor.

Facă consilierii Maiestății Sale Regelui Ungariei, ca și aici în țeara aceasta Românii să fie întîmpinați în limba lor românească și ca ei să nu mai fie siliți a părăsi vatra părintească, și militarii de rang foarte superior nu vor mai găsi pe păreții caselor românești nici rege românesc, nici Țar, ci Rege ungar, — fie chiar și alături de Kossuth.

Dar' portretul regelui Carol I. inofensiv a fost totdeauna și din ți în ți mai inofensiv devine.

Decând sguduirea din Martie 1888 a produs în simțimentul comun impresiunea dureroasă, că poate și regele Carol I. să fie silit a primi drept consilieri ai sei pe cei spriginiți de Rusia, decând în România guvernele se schimbă tot la șese luni și cad îndată-ce arată cătuși de puțină înclinare spre puterile apusene, decând influența Țarului pare că covârșitoare în țările din Orient, nu portretul regelui Carol I., ci portretul Țarului e cel primejdios.

Poate guvernul Ungariei să iee portretul Regelui Carol I. de pe păreții caselor românești și să-l arunce în noroi, dar' cîtă vreme Românii nu sînt întîmpinați pretutindenea în limba lor românească, numai pentru portretul Țarului face loc pe acei păreți.

Acesta e pericolul, care ne amenință.

Guvernul ungar poate lua contra noastră cele mai jignitoare măsuri, dar' măsurile aceste sînt iraționale și mai curînd ori mai tîrziu forța împregiurării îl va sili să revină asupra lor. Nu este loc pentru o viață culturală românească în actualul stat ungar, dar' statul ungar nu poate să rămână cel actual, ci trebuie, dacă se conservă, să devină unul, în care e loc și pentru viața culturală românească.

Sînt numai nisce experimente măsurile luate de actualul guvern al Ungariei contra noastră.

Făcînd însă aceste experimente în nisce timpuri ca cele de ați, ei fac masele poporului român din ți în ți mai accesibile pentru ademenirile dușmanilor nostri comuni și fac din ți în ți mai imposibilă pozițiunea acelorora dintre noi, care vîd pericolul cel mare și nu află scăparea decât într'o sinceră și durabilă însoțire a Românilor cu Maghiarii.

N'are în adevăr Țarul Rusiei agenți mai neprețuiți, „iconarii“ mai neastîmpărați ca oamenii de stat ai Ungariei.

REVISTA POLITICĂ.

Sibiu, 28 Octomvrie st. v.

Neînțelegeri în sinul partidelor maghiare.

„Pol. Korr.“ primesce din Budapesta o scrisoare, în care se constată, că mai mulți membri distinși din partidul Apponyi-st, cum sînt contele Alexandru Károlyi, contele Frideric Wenckheim și contele Aurel Desseffy, ar fi sătui de excedările partidului și ar fi amenințat, că vor ieși din sinul partidului, dacă el va vota împreună cu stînga extremă pentru darea în judecată a ministrului de honveți. Acestei împregiurări e a se atribui, că Apponyi și partidul seu au votat cu aderenții guvernului în contra propunerii lui Irányi. Nici în stînga extremă nu au mers lucrurile tocmai neted: Ugron a plecat în călătorie înainte de votare și mai mulți dintre soții lui au votat numai de dragul disciplinei de partid pentru propunerea nesocotită a „bătrînelui“ Irányi. Scrisoarea din cestiune expune, că colosală majoritate în contra propunerii (173) ar fi destulă dovadă, că în Ungaria excesele sînt pe sfîrșite.

Cestiunea reincorporării Dalmației la Croația.

Desbaterea asupra propunerii lui Barcici pentru reincorporarea Dalmației la Croația s'a terminat în ședința dietei croate dela 7 l. c. Se credea, că din partea opoziției moderate vor vorbi Markovici și Vrbanići pentru propunere. Dar' nici unul dintre ei nu s'a înscuțat. În discursul seu final, Barcici s'a adresat către Starcevic și a ținut, că el nu poate înțelege, cum află Starcevic de greșoasă cestiunea reincorporării Dalmației la Croația, precând această împreunare se pretinde pe baza dreptului public croat, pe baza celui drept, la care Starcevic se provoacă mereu. Oratorul a declarat, că el cu toate aceste va rămîne credincios prin-

ciilor partidului de drept al dietei, dar' nu se va pleca dinaintea puterii unei singure persoane, el nu voese să recunoască nici o autocrație, pentru-că prin aceea se sîmănă numai discordie în popor. Starcevic îi impută, că propunerea lui ar fi un eveniment austriac. În contra acestei afirmațiuni vorbesec întreg trecutul lui. Barcici a accentuat, că el e singurul, care în Fiume ține sus steagul Croației, și pentru aceasta el trebuie să îndure persecuțiunile plebei din Fiume.

Din dieta imperială germană.

În ședința de alaltieri a dietei imperiale germane au mai vorbit numai încă trei oratori despre legea socialistă. Deputatul de Decken a combătut legea, Kulemann (național-liberal) a declarat, că aderă la proiectul de lege, dar' i-ar conveni mai mult, dacă guvernul ar renunța la o lege socialistă durabilă. El încă tot speră, că va fi odată cu puțință o regulare pe baza dreptului comun. În sfîrșit a vorbit două ore întregi Bebel, al cărui discurs a produs o impresie mare. Dieta a predat apoi proiectul unei comisuni de 28 membri. La a doua cetire a legii va fi probabil de față și cancelarul imperiului. Cîrula fama, că guvernele și în special guvernul săsesc persistă pîndă menținerea dreptului de expulzare, în care cas național-liberalii cu anevoie vor aproba durata vecinică a validității.

O lămurire.

Blaj, 7 Noemvrie n. 1889.

Verdictul juraților din Cluj, o muncă literară de șese luni și dl Partenie Cosma, cunoscutul fruntaș rehabilitat, — dacă mai era nevoie de rehabilitare înaintea Românilor, — și curat la suflet ca un copil nou-născut.

Așa va fi creșdînd d-sa, așa vor fi creșdînd prietenii direcți și îndirecți ai d-sale, așa în sfîrșit iese la iveală din broșura de apărare a d-sale, împărțită cu multă dărnicie între Români.

Nu i'a fost însă dl Cosma numai ca să se apere; acest lucru l'a făcut la Cluj: de astădată d-sa, cu o nervositate neobișnuită la oamenii de vîrstă d-sale, sgădăre, ațîță, lovesce și denunță, nu numai pe foștii și actualii redactori ai „Tribunei“, ci pe toți tinerii români, care nu tremură când îl aud, nu înghață când îl vîd și nu se pleacă când îi primesc poruncile.

Cine și-a luat osteneala să cetească lucrarea „literară“ a dlui P. Cosma, fost în mai multe rînduri deputat la dieta din Budapesta, fost președinte al comitetului central electoral

FOIȚA „TRIBUNEI“.

O modestă observare la „Cinstea politică“.

DI Dr. P. Span, un tînr cu aspirațiuni generoase, a creșdut că trebuie să facă „o modestă observațiune“ la foia publicată de noi asupra „cinstei politice“ și ține prea mult, ca această „observațiune modestă“ să fie publicată și ea tot în foia „Tribunei“.

Deși „observațiunea“ nu e numai modestă, ci totodată și lungă, ba pentru mulți chiar și cam confușă, noi am creșdut, că trebuie să împlinim dorința dlui Dr. Span, care vorbește din „altera pars“, pentru-ca publicul să vadă, cum gîndesc aceia, care nu pun „cinstea politică“ mai presus de toate.

Ținîm numai să constatăm, drept introducere, trei lucruri:

I. Noi sîntem preocupați mai mult de „educațiunea politică“ a poporului nostru intrat de curînd în viața politică, decât de succese actuale și trecătoare.

II. Despre „cinstea politică“ nu s'a vorbit de astădată în partea politică a diarului, ci în foia, adică în partea literară.

III. Că Sir. G. Hamilton Seymour, pe care l'a citat dl I. Slavici, nu era neguțător de vorbe, ci ambasador al unei mari puteri în ajunul războiului din Crimeea.

Theorien, — țiece dl Dr. Span, — *wahr oder falsch, haben zwar wohl niemals ihren Urheber bedenkenden Einfluss nach eigener Wahl geschafft; denn bei ihrem ersten Hervortreten sind sie in der Regel unwillkommen.* *)

*) Teoriile adevărate sau false n'au procurat mai nici-odată vre-o influență însemnată pentru urșitorii celorla, pentru-că la prima lor aparență de regulă sînt considerate cu răceală.

Constataz cu mare plăcere și cu foarte multă satisfacțiune, că ideile desfășurate sub titlul de mai sus reprezintă o stare ideală, cum numai ar pute și ar trebui să și-o dorească națiunii sale fiecare om inspirat și pătruns de prosperarea în bine a acesteia. Precă sînt de aplicat a mă închina în fața acestui curent de gîndire omenească, pe atîta nu pot de altă parte să retac părerea mea individuală față cu cestiunea atînsă, părere care își află raziulul seu chiar în vederile celor mai competenți oameni de a judeca în materii de atare natură, și încă spre aceasta cu atît mai virtos mă sînt îndreptățit, cu cît ideile depuse acolo sînt scrise la adresa tinerimii, din care mă țin și eu fac parte și care, — în treacăit fie ție, — aparține viitorului, ear' nu prezentului.

Tocmai distincțiunea aceasta de viitor și prezent mi-se pare mie că a perdut-o din vedere autorul ideilor subsumate sub rubrica „cinstea politică“ și de aci falsitatea bazei, pe care s'a pus, ear' natural și consecuențele false trase din acea supozițiune. Cestiuni de natură așa subtilă filosofică, precum sînt și noțiunile de „cinste și politică“, nu este permis a le vîrî tot într'o oală, căci „Qui bene distinguit, bene docet“, și apoi din o rea pricepere a acestora mult rău poate să rezulte pentru publicul nededit a rumega cele cetite și auzite, pentru acel public, căruia îi place să primească așa după-cum i-se ofere, fără de nici o modificare sau preformare. Ear' că la noi ar fi un atare contingent destul

de numeros, cred că este ceva pus mai presus de toată îndoială.

Ținîndu-mă strict de distincțiunea făcută, observ, că aici se ating două științe, care au foarte mult comun una față cu alta, dar' au și ceva distinct, de care dacă nu se ține cont, se comite o aberațiune din cele mai apte de a produce urmări funeste. Eată aceste două științe resumate în cuvintele: politica și pedagogia. Dorese să se scie, în ce calitate se adresează autorul către tinerime, ca bărbat politic sau ca pedagog? Și fiindcă fără nici o sforțare de gîndire ori-ș-cine poate vedea, că ca om politic o face, observ și voiu documenta, că se află pe o cale greșită, pe care nici un tînr, care va judeca nepreocupat ca și mine, nu-l va pute urmări.

Aceste două științe, precum am amintit, au ce e drept în multe privințe coman una cu alta, ele sînt surori ale acelor părinți, ramuri ale celui trunchiu, care deși seamănă în foarte multe privințe, dar' își diferesc mult deolaltă, așa încât acea asemănare și această diferență nu pot fi observate din o simplă intuițiune, ci recer conform legilor psihologice un timp oare-care mai îndelungat.

Ce este politica? Ea este o știință, care cuprinde în sine toate normele și toate principiile, după care un stat bine organizat poate să atingă scopul ce și-l-a prefîpt aceasta. Îndată-ce ajungi să vorbești de scop *eo ipso* trebuie să vorbești și de mijloacele, prin care se poate ajunge scopul acesta. Toți cei fa-

miliarizați cu rețeaua sistemelor filosofice, vor pute prea lesne afla, că aici e vorba de cele două științe, care în filosofie sînt cunoscute sub numele de „etică“ și „psihologie“. Una ne indică scopul, spre care are să meargă omenimea și individul, cealaltă ne instruează asupra mijloacelor, care duc către scopul prefîpt. Nimenea nu va pute nega, că bărbatul adevărat politic dorește să apropie statul sau națiunea, ce stă sub conducerea sa proprie cît mai mult de idealurile omenimii, precum nici aceea nu va pute să o contesteze, că un astfel de progres poate să fie numai rezultanta factorilor actuali, care lucră ca tot atâtea forțe în viața spirituală a popoarelor și a națiunilor.

Nu lucră deci cu minte tot acela, care va desconsidera aceste două cerințe cardinale, care se expune odiului de a fi inaugurat o activitate unilaterală și, ca tot ceea-ce este unilateral, ceva necomplet și prin urmare nu de ceva folos considerabil pentru omenime și pentru individ.

Tot prin un asemenea mod de gîndire sîntem siliți să recunoașcem, că ori-ș-care educator conșci de sublima lui chiemare își va pune un scop ideal, spre care va dori să-l vadă întrupat în fiitorul seu om, și va căuta totodată ca să-și găsească mijloacele cele mai potrivite pentru realizarea acestuia. Va fi deci necesitat a avea deoparte un punct, către care țințesce, ear' de altă parte a ține cont și de referențele actuale, sau vorbind cu pedagogia, de individualitatea elevului.

Cercetările de față vrînd-nevrînd ne fac să atingem în liniamente generale, cele două curente mari, de care e străbătută gîndirea spirituală atît a lumii învățate, cît și a celei mai puțin învățate. Este vorba aci de idealism și realism, sau vorbind mai clar, de oportunism, eudemonism, egoism și de optimism, abnegare de sine și sacrificiu pentru binele deaproapelui. Aci vine și materialismul, sub povara căruia geme viața timpului nostru și despre care nu arare-ori atît la ocaziuni publice, cît și private auzi cele mai bizare noțiuni.

Este adevărat, că caracteristica timpului nostru, numit și timpul nervosităților, este direcțiunea materialistă, care se observă în toate nuanțele vieții pe terenul economic, industrial, comercial chiar și al artelor și al științelor, nu numai în păturile mai de jos ale poporului, ci chiar și în clasa așa numită „învățați“ și chiar și în a oamenilor „de știință“. Numai cît alta este forma, sub care se prezintă într'un loc și într'altul, și altul este scopul ce se urmărește deoparte și de alta.

Pe terenele amintite la început nu se urmărește altceva, decât folosul practic, asigurarea unui traiu bun, unei vieți țiguite și a unei reputațiuni sociale; precând pe terenul artelor și al științelor altele sînt motivele lucrării și raționării.

Științele tind a se perfecționa din ce în ce mai tare și a străbate din ce în ce mai adînc în secretele naturii și ale omului, și spre

al partidului național, actual director executiv al „Albinei”, unul dintre cei mai „valoroși” membri ai comitetului „Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român”, cel mai cu influență „membru” al consistoriului gror. din Sibiu, — va fi aflat, că d-sa binevoiesce a denunța pe toți redactorii „Tribunei” ca lucrând după un „program secret”, din pricina unui, îi prezintă pe toți „mincinoși”, „calomniatori”, „băieți lipsiți de onestitate politică”, ba chiar lipsiți de onestitate socială, și îi numește alături de toți tinerii români, care le sunt prieteni de principiu: ateisti, socialisti, nihilisti și anarhisti. Astfel vorbește și scrie un bărbat cu „influență”, cu „autoritate” între Români, astfel vorbește și scrie omul, care pentru a-și apăra onoarea și tirbită aleargă la juriul din Cluj, unde din gura apărătorului său aude cuvintele: „Astăzi într-o societate organizată în stat tot insul poate pretinde ca valoarea sa morală să fie respectată, astfel, ca din partea membrilor societății să nu se comită nici o faptă, — nici măcar cu cuvântul, — care să vină în conflict cu această pretențiune”.

„Cine dejosesece, micșorează onoarea altuia direct și în mod pregnant, acela păcătuiesc nu numai în contra simplitii de dreptate, ci câte-odată chiar și în contra considerațiilor utilitare, încât îl poate lipsi pe respectivul de preferințele ce cu drept cuvânt și-le-a câștigat în societate”, — și astfel scrie și vorbește acela, care voină a-și justifica pasul de a pune pe o lună de zile în închisoare pe un bărbat, care în viața sa nu l-a greșit nimica. — La alt loc dă: „Onoarea este tezaurul cel mai scump al omului, este viața ori-cărui om conșcui de demnitate sa, și dacă cineva are curajul să atingă acest tezaur, se aibă și bărbăția de a-și apăra fapta și a se supune consecuențelor ei”.

Nu se mărginesc dl P. Cosma numai în a insulta atitudinea politică și socială a oamenilor, care după a sa credință îi stau în cale, d-sa are lipsă chiar și de afaceri familiare pentru a-și dobândi nevinovăția.

Pe mine personal nu mă supără nici unul din multe atacuri ce mi-le îndreaptă, nu mă jignesc nici ofensele, nici insultele, cu care mă cinstește, și n-aș fi dispus, n-aș fi reflectat, n-aș fi lămurit nimic față cu cele duse de d-sa, dacă nu avea generozitatea a pune la discuție afaceri ce nu-l privesc deloc; afaceri ce tind a discreditat o familie întreagă. Întreb, ce anume are a face cestiunea, că mama n moștenit o casă, ear' casa aceasta astăzi e a „Kultur-egylet”-ului, — cu procesul lui Partenie Cosma contra Septimiu Albini. Dacă îmi răspunde cineva, că dreptate a avut dl Partenie Cosma a pune la discuție publică și afaceri curat particulare, — un lucru care l-a mai făcut înainte de d-sa un vrednic tovarăș al d-sale, — fie acel cineva chiar unul din numeroșii prieteni ai d-sale, atunci dle Cosma, mă închin d-tale, un lucru care altfel în viață nu-l voi fi face.

Ear' dacă dl Cosma n'a avut dreptate, precum nici n'a avut, atunci ce l-a îndemnat a se hărțui cu mine, care în viața mea nu l-am greșit nimic, în viața mea nu l-am rugat pentru nimic, ce l-a îndemnat să deie în mine, lovind prin aceea și în ceilalți membri ai familiei, cărui aparțin?

Ce l-a îndemnat? Scia Românii toți, că ce l-a îndemnat, nu e nevoie a li-o spune eu. Pricina e „Tribuna”, ațurita aceea de „Tribună”, la care și eu — îmi țin de o deosebită onoare — de a fi lucrat.

scopul acesta pot să-l alegă două, sau pornesc dela anumite supozițiuni și pe cale didactică descind în lumea realității, sau pornesc dela experiența externă și pe calea inducțiilor ajung la lucruri necunoscute. Când cercetările aceste în direcțiuni opuse duce la același scop, atunci e semn, că ceea-ce s'a găsit este un adevăr relativ, căci de adevăruri absolute numai în matematică, știința chiar a adevărului și a dreptății, se poate vorbi.

Nimeni nu va pute dubita, că și astăzi știința noastră este încărcată cu o grămadă de ipoteze, de care cred eu, că nu va pute scăpa omenirea vre-odată, ci se va mulțumi să exclame cu Du-Boi-Raymond: „ignoramus et ignorabimus”.

Ca principiu și metod științific este justificabil materialismul, care caută să explice totul și forțele noastre fizice, ca nise funcțiuni ale creierului, întocmai după-cum se explică fenomenele fizice și chimice, ca nise furtuni ale materiei sau mai bine zis ale forței dintre ele. Nu este însă și nu poate să fie justificabil din punctul de vedere al vieții practice, deoarece-acei alte legi dominează și altele sunt efectele produse, precum n'a putut să fie explicabil spiritualismul lui Berkeley cu principiu „esse=percipi” și idealismul lui Fichte cu principiu „Ich” și „Nicht-Ich”, care în știință și-au avut reșonul lor.

(Va urma)

Afacerea în fine e o afacere curat personală, ear' afacerile personale nu se răfuesc în public, se va răfui și aceasta pe o cale oareș-care. Dator sunt numai a da on. public deslușirile de lipsă, cum anume a ajuns, cum, — după referințele din Blaj, — palatul ridicat de metropolitul Siulutiu în mâinile „Kultur-egylet”-ului.

Mai nainte de toate trebuie să spun lui Cosma, că casa n'a ridicat-o Siulutiu pentru o rudă a sa, ci ea s'a zidit din osteneala și sudoarea părinților mei. Metropolitul Siulutiu a dăruit, ce e drept, reșosăților mei părinti suma de 2000 fl. pentru zidire, în scopul de a l-se rezerva câteva odăi, la cas, dacă scărbit de veleitățile oamenilor se va retrage dela prea expusa lui poziție.

Cum era prea mare pentru trebuințele unei singure familii, ear' chiriși în Blaj nu prea aflu, de aceea încă în 1877 s'a făcut de vânzare. De atunci și până la vânzare s'a oferit spre cumpărare de diferite-ori ven. consistor din Blaj. Acesta însă totdeauna a refuzat să o cumpere. În anul acesta însă era să se împartă tot lășământul părinților între noi patru frați. Lucru firesc dar', că neputându-se împărți casa, ea trebuia vândută, mai virtos vândută pentru-că era și îngreunată cu o datorie de preste 10.000 fl., eară creditorul nostru era „Albina”.

Se răspândește prin Blaj vestea ce a adus-o un funcționar al „Albinei”, că achi-mâne, nu se scia momentul, „Albina” va licita casa noastră, și tot acel funcționar a făcut întrebarea, că pute-se-va achita datoria ce aveam la acel institut cu prețul ce eventual va ieși din licitarea casei, la care întrebare a primit, sciu pozitiv, un răspuns negativ.

Din aceste puține deslușiri ori-cine va înțelege, că casa, de care atât de mult îl doare pe dl Cosma inima, n'a fost vândută de mine: ea s'a pus în vânzare, fiindcă noi moștenitorii eram strimțorați și voiam să scăpăm de licitațiunea cu care ne amenința „Albina”.

S'a vândut casa celui-ce a dat mai mare preț, fiindcă moștenirea nu trebuia să rămână prada unei licitațiuni făcute de un institut de bani, care are precum se dăce la tribunalul din Sibiu 2000—3000 de polițe protestate pe an și al cărui sef, dl Cosma, nu ne iubesc.

Dar' dl Cosma vrea ca lumea să creadă, că prin aceasta am intrat în rindul celor-ce părăsesc casa română.

Nu, dle Cosma! aceasta n'are să l'i-o creadă, mai ales d-tale, nici un om serios.

Căci noi n'am moștenit dela metropolitul Siulutiu acest „nemuritor Român”, numai averi, care se pot scoate la licitațiune, și și ceva ce nu se poate cumpăra și ce ne leagă în frățescă iubire pe noi toți nepoții fericitului metropolit, un lucru, pe care d-ta nu scii să l' prețuiesci: iubirea de adevăr, onestitatea scrupuloasă și alipirea ferbinte către poporul, din care cu atâtă mândrie facem parte.

Aurel Popa.

Aniversarea a 25-a a universității din București.

Discursul dlui Al. Orăscu.

(Urmare.)

Învățăturile predate în Țeara-Românească de așa mulți erudiți elenisti, dederă patriei noastre acea pleiadă de oameni cu merite mari, unii fi de boeri pământeni, alții oameni de rind ai locului, dar' toți dedați cu scrierile oratorilor și poezilor antici, precum chiar și cu oare-care cunoștințe de filosofie și de matematici.

Aci trebuie să constatăm cu mândrie un fapt, care dovedește statornicul simțământ de patriotism, de care au fost în todeauna însoțite Românii. Acei discipuli ai școlii grecești nu întârziară a recunoaște, că și Românii ar pute să aibă școală în limba țerii, pentru-că se învețe carte pe copiii lor. Pe dată atunci eforia școlilor, — și ne pare a fi o datorie stântă de a aminti aici numele acelor bărbăți, care încă dela început au contribuit mai cu stăruință la întocmirea și întărirea școlii românești, și de a închina prin urmare unei eterne rememorări numele virtuozului metropolit Dionisie Lupu, ale vornicilor Constantin Bălăceanu și Dinu Goleșcu, adevărați mecenai ai românismului, precum și numele eruditului jurisconsult logofăt Nestor! — Eforia școlilor, dăcem, dete atunci voe lui Lazar, dascălul român din Avrighil Transilvaniei, „se deschidă o școală românească de deosebite învățături și științe, predate Românilor în limba lor”.

Cu puțin mai înainte tot acei patrioți luminați chibzuieră să trimită la învățătură în Austria, în Italia și în Franța pe călugărul Eufrosin Poteca, pe Pandele Stamate, reșosat foarte tânăr, pe Constantin Moroiu, pe Simion Marcovici și ceva mai în urmă pe Petrache Poenar, care toți aceștia aveau să

studieze filosofia, jurisprudența literatură, matematicile și fizica. Acești bărbăți, precum vom vedea, erau meniți a pune în viitor basa studiilor universitare în școlile naționale din București.

Precând încă ei se aflau în străinătate, Lazar aședă și dînsul temelia învățământului românesc, căpătându-și ca discipul și ajutor principal pe ilustrul nostru literat Ioan Eliade Rădulescu. Școala lui Lazar din mănăstirea Sf. Sava, — deși scurtă îi fu durata, — avu însă marele merit, de a deștepta cu tărie în tinerime simțul patriotic. Învățămintele sale românești aprinseră și mai tare iubirea de țeară și iulescirea mult cultivarea limbii naționale. Astfel se generalizează și se răspândește asupra întregii națiuni neprețuita și nesecata avuție, pe care nemuritorul patriot, banul Ie-năchită Văcărescu, cu câteva decimii de ani mai înainte o lăsase moștenire urmașilor sei, adică:

„Crescerea limbii românești

Și a patriei iubire!”

Dela închiderea școlii lui Lazar și până după sosirea tinerilor români trimiși cu stipendii în străinătate se întinde un interval de restricție și de întunec, în care răboiul și holera băntuie de-a-n de-a rindul sârmana noastră țeară; dar' pe la anul 1830 eforia școlilor, având la îndemână pe zeloși bărbăți înțorși din străinătate, inaugură redeschiderea școlii românești în câteva sale din hanul Șerban-Vodă, pe al cărui loc se înalță astăzi banca națională. Acolo se ținură, — prelungă alte materii de studii inferioare, — și câteva prelegeri isolate de filosofie, de matematici și de literatură, elenă și franceză. Un an în urmă, Petrache Poenar fu însărcinat cu organizarea mai dezvoltată a acelei școlii și cu reînălțarea ei în localul dela Sf. Sava, deșertat de oștirile rusești. În noua programă, aprobată la anul 1832 de eforii Alexandru Filipescu (Vulpe), Ștefan Bălăceanu și Barb Știrbei (fostul în urmă domnitor), învățăturile începătoare cu patru clase și cele superioare cu șase clase erau urmate de cursuri complementare și speciale, adevărate cursuri universitare, în care Simion Marcovici preda retorică, Constantin Moroiu dreptul roman, Al. Racoviță dreptul comercial, Ștefan Ferechidi dreptul civil românesc și Dimitrie Pavel (sau Pavlid) matematicile. În fiecare din anii următorii, sub domnia lui Alexandru Vodă Ghica, se mai adăugară și alte clase superioare, unde materii de drept fură predate de Constantin Brăiloiu, limba și literatura elenă de George Ioanidi, limba latină și filosofia de Aug. Treboniu Laurian.

Astfel în vechia școală din Sf. Sava au fost puse între anii 1832 și 1847 bazele învățământului universitar, predat în limba românească, atât cu materii literare și științifice, cât și cu jurisprudența. Totuși programa legiurii școlare anexată în regulamentul organic, programă aprobată de generalul Kiselev, prevedea ca învățământul superior sau, — precum se exprimă dînsa, — ca învățături complementare și cursuri speciale, mai multe materii încă decât cele pentru care s'au înființat catedre până la 1848. Într'adevăr în cele trei clase complementare ar fi trebuit după lege să se predea retorică, limbile elenă și latină, istoria literaturii, logica și morală, arheologia, matematicile, fizica și chimia; ear' în cursurile speciale matematicile superioare și aplicate cu mecanica și arhitectura, agricultura cu toate științele naturale și o economie industrială, în fine jurisprudența în dreptul civil și comercial, cu procedura, cu istoria dreptului și cu economia politică. Erau încă prevădute și cursuri slobode pentru limbile vii.

Este învedereat, că în mintea legiuitorilor dela 1832 încăpuse mai multe și mai întinse învățături universitare, decât guvernele de pe atunci au putut ori au voit să aplice.

Evenimentele din anul 1848 întrerupseră cursurile pe un timp de trei ani; dar' la 1851 vechiul efor dela 1832, devenit acum domn al țerii, Barbu Dimitrie Știrbei, redeschise școlile românești în tot principatul și, — spiritul său practic, preocupat fiind de necesitatea răspândirii învățăturilor tehnice, — el înființă o școală de agricultură, una de comerț și alta de ingineri-conducători pentru poduri și șosele, la direcțiunea căreia am avut eu onoarea de a fi chemat.

Tot pe atunci eminenții și mult regretați noștri colegi Constantin Bozianu și George Costofaru reînceptoră cu o notabilă autoritate predarea studiilor juridice în clasele superioare ale școlii din Sf. Sava, primul cu dreptul roman, celalalt cu dreptul civil.

Cu doi-trei ani în urmă și cu scop de a împlini lipsa de medici ce se simțea mai ales în armată, Barbu Știrbei creă la anul 1856 din îndemnul și sub direcțiunea unui medic francez, reșosatul Carol Davila, care a binemeritat dela patria sa adoptivă, creă, dăc, o școală secundară de medicină, la care s'au adăugat în anii următori una de farmacie și alta de arta veterinară. Să nu uităm însă a reaminti, că prima inițiativă pentru asemenea instituțiuni salutare fusese luată încă dela anul 1842 de venerabilul dl Dr. Nicolae Cre-

țulescu, secundat pe atunci de alți doi medici români, reșosății Gusi și George Polizu. Pe acesta îl regăsim în pleiada medicilor români, care au predat științele medicale în școala înființată de Davila la anul 1856 în mănăstirea Mihail-Vodă din București. Această școală, întemeiată și dezvoltată fără întrerupere, avea să devină cu 13 ani în urmă facultatea noastră de medicină. Dar' împreună cu profesorii ei, numiți până acum, simt datorită să semnaleze ca conlucrători la același scop nu numai pe laudăți doctori Iuliu Bara și Ștefan Capșa, acum defuncți, dar' și pe alți medici, între care sunt foști sau actualii noștri colegi domnii doctori: Nicolae Turcescu, Emanoil Severin, Iacob Felix și Iuliu Teodori, care stau încă și azi credincioși învățământului nostru medical.

Negreșit, că în fiecare din ramurile științifice, de care ne-am atins numai în treacă, făcând această repede nomenclatură, progresele s'ar fi accentuat cu mult mai tare, dacă țeara noastră n'ar fi fost supusă până în anul 1859 la multe turburări politice. Cu toate acestea, mai în toate direcțiunile învățământului superior a urmat o cale de treptată propășire. În particular școala de drept se putu folosi dela 1857 înainte de luminile răspândite într'nsa decătră un profesor atât de eminent, cum a fost reșosatul Vasile Boerescu, precum și de contingentele meritorii ce dederă școlii defuncții Paul Vioreanu, Ioan Strat și alții din actualii noștri colegi, care sunt astăzi încă cei mai vechi profesori dela facultatea de drept, precum d-nii Aristid Pascal, Constantin Boerescu, Alexandru Vericeanu, George Danielopol și George Cantili.

Aceșii cale de perfecționare neîntreruptă, cum dășerăm, a fost urmată și în școala de medicină, ilustrată chiar înainte de înălțarea ei la gradul de facultate prin bărbăți eminenți ca doctorii Carol Davila, Alexandru Marcovici, G. Obedenariu, Șt. Măcescu și alții, care toți ni-au lăsat viuă a lor amintire.

Întru ceea-ce privește celelalte două ale noastre facultăți, se cuvine să arătăm, că sub domnia lui Alexandru Vodă Cuza, la anul 1863, s'a făcut un pas mare către înființarea lor. În luna lui Octomvrie, la distanță de 22 de zile, se înființă o școală superioară de științe și alta de litere. În cea dintâi figurau ca profesori de matematică, de fizică și de istorie naturală, reșosatul Ioan Fălcoianu, împreună cu domnii Emanoil Bacaloglu, Dimitrie Petrescu, Grigorie Ștefănescu și cel care are azi mulțumirea să culeagă și să Vă arete toate aceste petri unghiulare ale universității noastre. Colegului nostru din catedra de arheologie, dlui Alexandru Odobescu, pe atunci ministru al instrucțiunii publice, îi revine meritul de a fi creat această școală superioară de științe, prelungă care cu câteva zile mai în urmă, succesorul său, neuitatul poet Dimitrie Bolintineanu, institui o școală superioară de litere. Într'nsa cursurile de limba latină, de filosofie, de istoria universală și de literatura franceză erau încredințate profesorilor, acum toți dispăruți dintre noi, August Treb. Laurian, Ioan Zalomit, Aron Florian și Ulyse de Marsillac. La catedra de limba și literatura elenă a fost chemat în curând după aceea actualul decan al facultății de litere, dl Epaminonda Francuși; ear' la cea de chemie din școala superioară de științe actualul decan al facultății de științe, domnul Alexe Marin. (Va urma.)

CRONICĂ.

Camera advocațională din Murș-Oșorheiu aduce la cunoștință, că avocatul de acolo Carol Soket a fost suspendat pe un an dela exercicierea advocaturii și de curator al cancelariei sale s'a numit avocatul Iuliu Schöenstein tot din Murș-Oșorheiu; mai departe, că avocatul Ignatie Fodor din Vărdolț, în urma morții sale, s'a șters din lista acelei camere și de curator al cancelariei sale a fost numit avocatul Dr. Antonie Betegh din Ciucereda.

Un preot iubit de popor. Ni-se scrie din Seini: În Dumineca trecută dimineața s'a lăit vestea în Seini cu repeziunea fulgerului, că protopopul Berinde este suspendat, ceea-ce a produs o impresiune penibilă în poporul din Seini. Muierile plângeau și cu lacrimile în ochi se întrebau: „Doamne, ce va fi de noi!” Se puneau în genunchi și se rugau atotputernicului Dumnezeu, ca să se îndure spre ei. S'au pus la rugăciuni și la ajunuri, căci precum au auzit dela iubitul lor preot și precum au experiat, aceste folosesc. Fieciuri, care erau să aibă în ziua aceea bal național în școala română, și-au pus pe pălării petele negre, și dacă au fost întrebați, că pentru-ce fac aceasta, au răspuns: „Ziua de bucurie a trecut, trebuie să jelim”. Bărbății se strîngeau în grupe din ce în ce mai mari, discutau asupra acestei cestiuni cu o înfocare și febrilitate neobișnuită. Aceste s'au întâmplat înainte de serviciul dumnezeesc. În decursul serviciului dumnezeesc s'a putut observa o turburare și neliniște mare și de pe fața fiescei cărui poporean s'a putut ceti, că e intristat cu ceva, că nu e îndestulit cu soarta lucrurilor. A observat aceasta și protopopul, și după-ce a fost încunoscintat despre starea lucrurilor, se sul pe amvon, le făcu cunoscut oamenilor, că e adevărat, că e tras în cercetare disciplinară pentru slujba din Sătmăr.

Însă ca să fie suspendat, despre aceasta nu are cunoștință, pentru-că dacă ar fi ceva la mijloc, el ar trebui să știe, căci pe el îl privește în prima linie. El, când a servit mîsa în Sătmăr, a făcut ce poruncește sfînta noastră religie și așa e liniștit în conștiință. Îi roagă pe poporeni să se liniștească și să aștepte cu paciență hotărîrea episcopului, care e pîrînto bun și care va judeca după dreptate. Numai după aceste enunțări s'au liniștit spiritele. Sînt în așteptare nespuse mare însă pentru hotărîrea episcopului, care ca capul bisericii știe, trebuie să știe, că Berinde numai datorîndu-se religioasă și-a împlinit, și așa nu poate fi pedepsit. O întîmplare însemnată, care poporenilor din Seini numai spre laudă le servește și din care putem trage 3 concluziuni foarte marcante: 1. Poporul cunoaște pe conducătorii lui firești, și când vor cere împregiurările, va scia urma lor, nu s'a lăsa ademenit de aceia, care rostesc de pe buzele lor cuvinte dulci, dar' sînt plini de vicieșug și sînt cu intențiuni diavolești. 2. Că poporul român e recunoscător față cu aceia, care nu pregetă a se afirma că sînt Români și sînt gata a lucra, a aduce jertfe pentru poporul nostru mult cercat. Când îi atinge bucuria, tresare și poporul, și când îi apasă durerea, plînge și poporul. Și apoi după mulțumirea conștiinței cea mai mare bucurie e recunoștința conaționalilor sei. 3. E o învățătură pentru preoții români, care sînt chemați a conduce turma cuvîntătoare pe căile virtuții și moralității. La aceasta e de trebuință neapărată iubirea poporului, care numai pe calea indicată de protopopul Berinde se poate câștiga, adică dacă preferă interesele personale cele ale națiunii. Pentru aceștia e rezervată satisfacerea, că poporul plînge când îi ajung necazurile; că poporul e recunoscător față cu ei prin iubire sinceră și devotațiune. Cât de curînd ceva mai mult despre alte treburi, acum primiți expresiunile înaltei mele considerațiuni. Rămân serv plecat: Demetriu Cionca, cleric român.

Petrecere. Primul următoarea scrisoare din Cuvesci: Sămbătă, în 14/26 Octomvrie a. c. corul vocal din Cuvesci (protopopiatul Lipovei) a dat o petrecere cu joc împreună cu cântări în școala din loc, al cărei început a fost la 5 oare d. a. și care a reușit foarte bine. Înainte de joc corul s'a produs după următoarea programă: 1. „Cuvînt de deschidere”, rostit de G. Tomi, învățător. 2. Motto „Cântă Române”. 3. „Salutare patriei”, cîntec executat de corul vocal. 4. „Puterea cea mai mare”, poezie, declamată de A. Popoviciu, corist. 5. „Dulce e viața”, cîntec. 6. „Despre educație”, disertațiune de Titu Teșan, corist. 7. „Dăbovița”, cîntec. 8. „Marcul”, fabulă de I. Avramoviciu, corist. 9. „Lume, lume”, cîntec. 10. „Cîntecul moșnegului”, declamată de Z. Jichiciu, corist. 11. „Uita, mamă!”, cîntec. După aceea s'a făcut puțină pauză și apoi s'a început jocul, care a decurs în cea mai bună ordine până în fori de ziua. În ciuda timpului vitreg, în care trăim, Românii totuși nu deseperează. Își salta inima de bucurie, când te uita la bravi coriști și plugiari români, cum își uită câte o oară de necazurile lumii, aflându-se mîngăiați și îndestulți la ocazii binevenite, cum era și aceasta. Inteligența din giur, durere, nu a fost reprezentată, dar' e de crezut, că numai din cauza grelei comunicațiuni și a ploilor celor multe, care se păreau a nu mai înceta. Cu această ocaziune subscrierul îmi permit totodată în numele corului din loc a aduce mulțumită publică onor. domni, care neputînd lua parte la petrecere, au trimis ajutoare corului nostru, și anume: George Toplean, notar în Săcș 1 fl.; Vincențiu Tomi, adj. not. în Craiove 1 fl.; Rena Levi din Timișoara 1 fl.; Vasile Tomi, pădurar reg. 40 cr.; Ignatie Stenger, proprietar în Cuvesci 30 cr. Primească mulțumită din partea noastră. George Tomi, învățător și dirigentul corului.

Scire diaristică. Diarele din Buda-pesta primesc din Agram scirea, că diarul „Agramer Tagblatt” a încetat de a mai apăre, din cauză că nu dispune de cautiunea prescrisă.

Hymen. Dl Drnd. Valeriu Morariu, candidat de avocat, își va sërba la 16 Noemvrie st. n. cununia cu dsoara Maria Vărăreanu în biserica gr.-cat. din Bistrița.

Falsificatori de bani. Se scrie din Lemberg, că gendarmeria galiciană a descoperit o bandă mare de falsificatori de bani, care și-au extins „operațiunile” în toate părțile. Conducătorii acestor primejdioși artiști se află deja în mâinile justiției.

Furt de 40 mii lei în București. Cetim într'un diar din România: Dl N. Negri, senator, care venise în capitală pentru 2 zile, terminându-și afacerile, plecă Duminecă seara în Moldova. Ieri preste fiul d-sale, care se află în București, primi o telegramă cam în termeni aceștia: „Portofoliul perdut s'a furat. Întreabă imediat la hotel, fă cunoscut poliției. Aștept răspuns, gara Săscu”. Dl Negri fiul cercetă îndată la hotel „Imperial”, unde nu putu afla, și înștiință în același timp și prefectura poliției capitalei. Portofoliul conținea hârtii de valoare, hârtii monedă și cuitante ale casei de depunere pentru suma de 40 mii lei. Poliția a și început cercetările sale. Pe la oarele 3 după amiază dl I. Pușcariu, inginer, trecu pe la domiciliul domnului Negri fiul, rugându-l să treacă pe la d-sa acasă, calea Griviței 65. Dl Negri dădu-se, dl Pușcariu îi spuse, că portofoliul s'a găsit în pivniță la d-sa împreună cu toate hârtile ce conținea. Portofoliul fusese rupt. Dl Pușcariu, cercetînd cuitanțele casei de depunere a vîdut, că ele sînt făcute pe numele doamnei Negri, și d-sa, cunoscînd pe dl Negri, înștiință îndată pe fiul d-sale. Poliția cercetează să afle, cum s'a săvîrșit această îndrăzneată hoție.

Împăratul Wilhelm în Veneția. Se telegrafează din orașul lagunelor, că municipalitatea venețiană a hotărât să meargă în corpore într-o împănare împăratului german și să-l însoțească în barca împodobită cu steaguri, dacă va sosi ziua la Veneția. Asemenea vor ieși și în calea împăratei Victoria, care sosese cu yachtul „Hohenzollern”. Dacă Maiestățile germane vor sosi noaptea la Veneția, consiliul comunal a hotărât să ilumineze canalul „Grande” cu foc bengalic.

Dela expoziția din Paris. Sânt interesante următoarele date dela expoziția universală din capitala Franței: Dela 6 Maiu a. c. până la închiderea expoziției au venit numai din Anglia o jumătate milion de călători la Paris. În luna lui Octomvrie au venit 70.000 de fii ai lui Albion, ca să viziteze expoziția. În decursul duratei expoziției teatrele parisiene au încasat 15,276.860 franci, dintre care 3,492.192 franci într-o singură lună, în Octomvrie. Sumele, pe care le-au cheltuit cele peste 20,000.000 de vizitatori prin hoteluri, restaurații etc., nici-când nu se vor pute constata cu exactitate.

O aristocrată excentrică a ajuns în zilele aceste în conflict cu autoritățile judecătorești din Klagenfurt în Carintia. Numele ei este contesa Șarolta Vay, fiica fostului colonel de honoară conte L. Vay. Tatăl ei încă se vede a fi fost un om cu gârăni, căci după născerea ei a hotărât să o crească ca pe un fider și o poarte în haine bărbătești. Aceasta din motivul, că avea mai multe fete, dar' nici un fider. Mai târziu i-s-a născut contelui un fider și astfel comedia cu contesa îmbrăcată în haine bărbătești a devenit superfluă. Dar' acum era prea târziu. Tineră fată a căpătat predilecția pentru hainele bărbătești și n'a mai voit să le lăpăde. Devenind mare, predilecția ei era să umble în societatea unor diaristi tineri, să fumeze, să benchetuească etc., cu un cuvânt s'a făcut un adevărat craiu de noapte. A avut chiar și mai multe afaceri amoroase, dar' nu cu tineri, ci cu — domnișoare. Pe urmă cam de un an de zile a dispărut din Budapesta, după-ce prin excentricitățile sale i-s-a ruinat familia. Astăzi este închisă în Klagenfurt pentru înșelăciune comisă în următorul chip: A făcut cunoștința unei tinere fete, căreia i-a declarat amor și a cerut-o de nevastă. Fata adorată încă se înamora de tinerul conte „Șandor Vay” și se învoia chiar împreună cu părinții, ca să se cunună într-o după-ace mirre, fiind numai de 21 de ani, până nu va deveni major, nu poate obține învoirea familiei. După cununie, pe care a sâvârșit-o un preot din Ungaria, „pater Imre”, probabil ear' un înșelător travestit, contesa Șandor a stors dela soțul său o mulțime de bani sub diferite pretexte, până când acesta, bănuind că nu e lucru bun, a tras informații despre ginerel aristocrat și astfel s'a dat de gol toată comedia. La arătarea socrului înșelat, contesa Șarolta Vay a fost arestată.

VARIETĂȚI.

(Cel mai mare brutar din lume.) Cel mai mare brutar din lume a murit de curând la Londra.

Acest industriaș, anume Neville, avea mare renume în Anglia, din cauza unei specialități de pâine, care se mănâncă în toate restaurațiile mari și în casele bogate londoneze.

Neville, înainte de a se stabili în capitală, dăduse faliment ca brutar într-un sat din impregiurime.

Într-una din zile, după câțiva ani de lucru cu noua brutărie, pofti pe toți vechii creditorii ai săi la un banchet. Măncarea era minunată, vinul scump.

O surprindere! Fiecare creditor găsi sub servet banii, pe care avea să-și iie, cu dobândă.

Cu câteva luni înainte de moarte, o societate făcui lui Neville propunerea, de a-i cumpăra stabilimentul de brutărie cu trei milioane de franci.

Neville refușă, voind să fie tot brutar până la moarte.

(Nu v' bateți nevestele.) La noi obiceiul de a-și bate nevestele îl au foarte mulți în oare-care straturi sociale.

În Maryland (America) era tot așa. Nu era rar, ca în noaptea nunții chiar, soțul să-și bată jumătătea, — „ca să se învețe a sci de frică de dînsul”.

Ca să se pună capăt acestui obicei s'a luat o dispoziție legislativă, prin care aceia, care se vor dovedi, că și-au brutalizat nevestele, să fie bătuți sdvărven cu biciul.

Această pedeapsă s'a aplicat deunăci unui individ neamț cu numele Ioan Erl.

Ce e curios, e faptul, că această pedeapsă strânsă, decând s'a făcut legea (la anul 1882) nu s'a aplicat decât de a cincioară. —

Ioan Erl era bețiv la culme și — cum sosia cu chef, își apuca nevasta de plete și o bătea cu pumnii și cu picioarele până o lăsa ca și moartă.

Astfel deunăci se întoarse acasă beat tun...

El scoase un creion și o hârtie, le dete nevestei sale dîcîndu-i:

„Serie fratelui tău că ai murit, căci te ucid”.

Dîcînd aceasta, bețivul se repezi asupra femeii, îi rupse falcile lovindu-o cu o bucată

de fer, și în același timp îi dădea cu picioarul în pantece. Ar fi lăsat-o moartă, dacă nu s'arîu vecinii.

Fu dus înaintea judecării. El fu osândit la închisoare și la 50 lovituri de bice pe ți la partea posterioară.

Osânditul mai multe zile de-a rîndul fu dus pe o piață publică cu totul gol; fulegat de un stîlp și în fața lumii primi câte cinci-deci de lovituri, în locurile cărora dela fiecare țîșia sîngele.

Scăpând din închisoare, de rușine se sinucise.

Dile de chin

Sosesc pentru ori-și-care om, care e cuprins de reumatism și podagră, înunile de toamnă, pentru-că, precum se scie, aceste boale chiar în acest timp al anului se ivesc cu mai multă putere. E deci de recomandat, ca fiecare să se ferească de timpuriu și să folosească mijloace, care nu numai împiedecă aceste atacuri puternice de boală, ci îndepărtează totodată boala din corp de tot și pentru totdeauna. Podagra și reumatismul se pot vindeca numai prin tratament intern, și anume prin un remediu, care împiedecă formarea de acrimi, delatură acrimile din sînge și restabilesc o funcțiune normală a ficatului și a organelor de misticie.

Frecări, alifie și alte mijloace externe pot cel mult să aducă domoliri temporale contra durerilor acute, dar' nici-când nu curează boala. E în general cunoscut, că „Safe Cure a lui Warner” e cel mai bun remediu contra acestor boale și abia vei găsi vre-un loc, de unde să nu laude una sau mai multe persoane puterea vindecătoare a acestei medicie, prin care ele s'au vindecat, după-ce toate celelalte mijloace au rămas fără rezultat.

După o scurtă folosire a acestei medicie se va convinge fiecare de puterea ei vindecătoare și că o cură fundamentală cu ea vindecă și cele mai rezistente casuri.

Se poate procura din apotecele cunoscute.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 9 Noemvrie n. Herbert Bismarek a cercetat pe ministrul-președinte și a stat la el o jumătate de oră. Aseară a fost la consulatul german un dîne, la care au fost invitați ministrii Tisza, Fejérváry și Szilágyi. Bismarek a plecat ađi-dimineața la 8 oare.

Din cassa căilor ferate de Sud s'au furat ieri 20.000 fiorini, precând cas-sarul Karrer se afla la mîncare. Până acum lipsește ori-ce urmă a făptuitorului.

Viena, 9 Noemvrie n. Milan sosese Duminecă dimineața la Belgrad.

München, 9 Noemvrie n. Casa deputaților a acceptat după o desbatere sgomotoasă propunerea centrului în privința catolicilor vechi, prin ceea-ce a devenit completă rumperea între guvern și clericali și se așteaptă disolvarea camerei.

Berlin, 9 Noemvrie n. Cancelarul imperial se va reîntoarce pe la mijlocul lui Noemvrie, spre a participa la baterile despre etatul militar și despre cestiunile coloniale.

Bruxella, 9 Noemvrie n. O nouă expediție mare va pleca din Zanzibar pentru căutarea lui Stanley.

Paris, 9 Noemvrie n. Se asigură, că ministerul are intenția, de a demisiona după verificarea alegerilor.

Varșovia, 9 Noemvrie n. Se confirmă scirea, că în timpul din urmă au înaintat spre granița austro-ungară mari detașamente de cavalerie rusești.

Cluj, 9 Noemvrie n. Conducătorul negoțului cu vin al reuniunii de vinuri ardelenesci, Stefan Roth, a fugit la America, lăsând în cea mai mare disordine financiară afacerile reuniunii.

Carloveț, 9 Noemvrie n. În afacerea furtului din lăsmăntul patriarhului Anghelici, s'au făcut arestări sensaționale. După „Budapesti Hidar”, au fost arestați un profesor de teologie, priorul unei mănăstiri, un profesor de gimnasiu, directorul casei de păstrare Dimitrievic și un funcționar de economie cu numele Stroianovic. În urma arestării lui Dimitrievic, la cassa de păstrare s'au fost denunțat 80.000 fl. Preste tot arestările erau pe aci să producă o revoltă între locuitori, care cu puterea vioau să elibereze pe Dimitrievic, dar' au fost împedecați de poliție.

Bibliografie.

Invitare de prenumerațiune

la

„Directorul”

sau

„Ordul oficialului divin”

compus pentru anul 1890.

Spre manifestarea maiestății cultului divin, spre înălțarea frumseții aceluia și spre a stîrni în sufletele credincioșilor și al preotului celebrant pietatea comunită, în decursul veacurilor, biserica a introdus și stabilit ceremonii felurite, ca prin mijlocirea acelor, cuprinsul mistic al cultului divin după putință să se desășure, ear' credincioșii dela cele vechetoare să se înalte la cele nevedute. Fiindcă cultul bisericii orientale, prin deosebitele împregiurări și prin indigențele firești ale credincioșilor, a devenit așa de maistos, de aceea și ceremoniile împreunate cu acele sînt atît de varii și abundante, încât spre observarea cuvenită a acelor adese se recere studiu formal, și nu odată se poate întempla, că preotul împreună cu canturul se perd întru aplicarea prescrierilor rituale. Sigur aceasta a avut în vedere și sinodul nostru provincial din 1872, când în decretale sale pretinde dela preoțime, ca căștigându-și cunoscînțele de lipsă despre prescrierile tipicului, acele cu scumpătate să le observe; și impune preoților și cantorilor studierea diligentă și observarea exactă a prescrierilor tipicului. Spre înlesnirea acelor prescrierilor, acel sinod pune în prospect compunerea unui op sistematic, în care modalitatea implinirii funcțiilor sacre, arhieriesci, preoțiesci și corale se fie dedusă cu precisiune. Dar' până la compunerea opului aceluia, subscrisul a compus „Directorul” sau „Ordul oficialului divin”. Făcînd aceasta, mî simt îndatorat a schița scopul, cuprinsul și planul aceluia „Directorul”. Scopul „Directorului” este: înlesnirea observării practice a prescrierilor rituale occurente la funcțiuni sacre în decursul anului bisericesc. Și spre ajungerea acestui scop, „Directorul” e astfel compus, încât începînd din 1 Ianuarie st. v. în corăspundere cu calendarul civil, pentru fiecare Duminecă, sîrbătoare legată și alte zile normate pentru celebrarea cultului divin sînt coadunate în ordine sistematică și continuată toate prescrierile tipicului, care în cărțile rituale sînt împăsciate; așa încât din acele preotul și cantorul pot cunoaște, cum să se implinească oficial inseratului, mîncării, sf. liturgii sau al altor funcțiuni sacre și cum este a se implini cultul divin. Și ca acest „Directorul” să fie un îndreptar sigur, l-am supus censurării preaveneratului ordinarat metropolitan din Blaj, care aflându-l întru toate conform prescrierilor rituale ale bisericii noastre, s'a îndurat a-l aproba și a da facultate de publicare. Decemdată e compus numai pentru anul 1890, și aceasta din cauza sîrbătorilor schimbăcioase, care cauzează și schimbare anuală în aplicarea prescrierilor rituale și corale. „Directorul” va consista din circa 6 coale și pe la mijlocul lui Noemvrie a. c. se va expeda dîl abonenților. Și ca fiecare preot, cantor ori biserica să-l poată procura, prețul de prenumerațiune s'a deșit pentru exemplar singurat expedit franco 45 cr., ear' pentru 5 exemplare laolaltă abonate 2 fl. v. a. Abonamentele se se adreseze la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla (Szamosujvár). Dat în Zăbrány (p. u. Temes Hidegkut), 22 Octomvrie 1889. Ioan Borosiu, paroch gr-cat. și asesor consist.

Călindarul zilei.

29 Octomvrie (10 Noemvrie.)

Iulian: Anastasia.

Gregorian: Andreiu.

Soarele: răsare 6.47, apune 4.38

Buletin meteorologic.

Sibiui, 9 Noemvrie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Modul lunar 761.1)	Diferența după prociun	Temperatura la Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
724.2	-6.4	+9.6	+11.4 +9.1	V

Din țeară, 7 Noemvrie, 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura la Celsius	Vîntul
			direcția
Budapesta	770	+ 8.3	V 1
Sătmar	770	+ 7.0	V 1
Cluj	773	+ 2.0	V 1
Orșova	—	—	—
Timișoara	771	+ 7.0	—
Arad	761	+ 7.3	SV 3
Panciova	772	+ 8.0	SV 1

Sosiți în Sibiui.

La 9 Noemvrie n.

Hotel „Neurhrer”. Pell, comerciant din Budapesta. Fritsch, învîțător din Bistrița. Tilia, inginer din Smig.

Hotel „Impăratul Romanilor”. Ludovic Naray. Würth, oficial de cale ferată; Wallank, econom, ambii din Budapesta. Ignatie Huserl din Timișoara.

Hotel „Habermann”. Carol Puskás, artist din Odorheiu.

Teatru orășenesc în Sibiui.

Abonament. Abonament 30.

Duminecă, în 10 Noemvrie 1889:

„T r o u b a d o u r - u l ”.

Operă de Iosif Verdi.

Luni, în 11 Noemvrie 1889:

Abonament. Abonament 31.

„Die Wilddiebe”.

Comedie în 3 acte de * * *

Piesă din repertoriul teatrelor de Curte din Viena.

Economie.

Acordare de favorisări unei fabrice.

Ministerul de agricultură reg. ung., în înțelegere cu ministerul reg. ung. de finance și cu ministerul reg. ung. de comerț, a acordat fabricii de spirit din Cluj a fraților Sigmond favorisările din partea statului cuprinse în Art. de lege 44 din 1881.

Export de rimători unguresci.

Din Ratibor se anunță, că în abatoriu din Beuthen dela 18 Septemvrie, în care ți abatoriu s'a deschis pentru importul de rimători unguresci, până la 31 Octomvrie au fost introduși 11.099 rimători din Steinbruch via Oderberg-Ratibor. Dintre acestia s'au expedit tăiați 5955 în afară, mai cu seamă la Berlin; 5144 au fost cumpărați în districtul industrial din Silesia-de-sus.

Resultatele exploatării căilor ferate de stat ungare în semestrul prim al anului curent, după calculările definitive, au fost de 8,157.191 fl. 85 cr. Acest excedent e mai mare cu 825.574 fl. 53 cr. ca cel produs laolaltă în semestrul prim al anului trecut de căile ferate ungare de stat și calea ferată ungară de Vest răscumpărată de stat. Socotelile căii ferate Budapesta—Cinci-Biserici se vor purta încă în anul acesta separat.

Conversiunea priorităților de argint

ungare. Grupul Rothschild, după-cum se scie, a oferit încă odată posesorilor priorităților de 5 procente ale căilor ferate transilvane, de Tisa, Aldfeld—Fiume și Dunăre—Drava, precum și celor ai obligațiunilor de argint ale căii ferate ungare de Ost, schimbul în imprumutul de 4 1/2 % de argint al căilor ferate de stat. Terminul schimbării a expirat deja ieri, Vineri.

Societatea de navigațiune dunăreană

rusească. După-cum i-se anunță din Belgrad „Pol. Korr.”, societatea de navigațiune dunăreană rusească ce se va înființa în curînd cu un capital fundamental de 4 milioane ruble va stabili în toate schelele dunărene ale Sîrbiei agenții, care vor fi concređute și cu sprijinirea produselor sîrbesce se sînt a se exporta la Rusia. Societatea intenționează a ridica în Belgrad și Semendria deposite de mustre pentru fabricate rusești.

Banca hipotecară croată.

Pertractările pentru crearea băncii hipotecare croate, care aveau să fie efectuate decătrî grupul băncii „Union”, s'au încheiat. Cestiunea este supusă acum examinării banului. Dacă nu se vor ivi alte greutăți, propunerile de lege se vor așterne în curînd dieiei provinciale croate și casei deputaților ungari, deoarece există intențiunea, ca cu anul nou banca hipotecară croată să-și înceapă activitatea. Banca hipotecară croată este un institut hipotecar dotat cu deosebite privilegii, cu un capital pe acții de 3 milioane fiorini, și prima transacțiune a noului institut va forma primirea de hipotece în sumă de 8 milioane fiorini.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiui, 8 Noemvrie. Grâu hectolitra 76—82 chilo fl. 5.20 până fl. 6.—, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.— până fl. 4.80, sîcără 70 până 75 chilo fl. 4.30 până fl. 4.70, orz 62 până 66 chilo fl. — până fl. —, ovîs 42 până 50 chilo fl. 2.40 până fl. 3.—, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 3.20 până fl. 3.60, mîlaiul 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 4.60, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.20, semînță de cânepă 48 până 50 chilo fl. 8.50 până fl. 4.—, mazerea 78 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, lîntea 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pîșat de grâu 100 chilo fl. 14.— până fl. 16.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 15.—, Nr. 4 fl. 14.—, Nr. 5 fl. 11.—, slîmîna 100 chilo fl. 53.— până fl. 60.—, unsoreala de porc fl. 59.— până fl. 61.—, sîu brut fl. 20.— până fl. 22.—, lumini de sîu fl. 32.— până fl. 33.—, lumini urmate de sîu fl. 35.— până fl. 36.—, sîpunul fl. 20.— până fl. 24.—, fîn 100 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, cânepa fl. 30.— până fl. 32.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.50, spirul p. 100 L. % 52 până 55 cr., carnea de vită chilo 32 cr., carnea de vită 36 până 38 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 20 până 24 cr., ouă cu 10 22 până 24 cr.

Piața din Medias, 7 Noemvrie. Grâu hectolitra fl. 5.— până fl. 5.50; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.40 sîcără fl. 3.40 până fl. 3.60; orđul fl. — până fl. —; ovîsul fl. 2.30 până fl. 2.50; cucuruzul fl. 3.50 până fl. 4.50; semînță de cânepă fl. 3.— până fl. 3.50; crumpenele fl. 1.20 până fl. 1.50; mîlaiul hectolitra fl. — până fl. 10.—; mazerea fl. 5.— până fl. 5.20; fasolea fl. 3.50 până fl. 4.—; lîntea fl. — până fl. —; chimilug (sîcără) fl. 40.— până fl. 50.—; sîu brut 100 chilogrami fl. 20.— până fl. 24.—; lumini de sîu vîrsate fl. 36.— până fl. 38.—; unsoreala de porc fl. 60.— până fl. 70.—; slîmîna fl. 60.— până fl. 65.—; cânepa fl. 38.— până fl. 40.—; fînul fl. 1.20 până fl. 1.50; sîpunul 100 bucăți fl. 20.— până fl. 30.—; spirul gald 55 cr.; carnea de vită chilo — până 32 cr.; carnea de vită 24 până 32 cr.; carnea de porc — până 48 cr.

Tîrgul de rimători în Steinbruch. În 7 Noemvrie n. s'a notat: unguresci bîtrâni grei 45.— cr. până 45 1/2 cr., unguresci grei, tineri 47.— cr. până 48 1/2 cr., 4e mijloc 46.— cr. până 47 1/2 cr., ușori 44.— cr., până 45.— cr., marîă țărănească, grea — cr., până 45.— cr., de mijloc 44.— cr., până 54 1/2 cr., ușoră 42.— cr. până 45 1/2 cr., romănesci, de Bakony grei 43.— cr. până 45 1/2 cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sîrbesce grei — cr. până — cr., transito de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., transito ușori 47.— cr. până 47 1/2 cr., îngrășăți cu ghîndă — cr. până — cr. per 4 % cumpărit dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 7 Nov. 1889.

Sîmînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pînă		dela	pînă
Grâu						
Bănătesene nou	74	—	—	79	—	—
Grâu dela Tisa	78	8.20	8.25	79	8.25	8.35
Grâu de Pesta	78	8.15	8.20	79	8.20	8.30
Grâu de Alba-regală	78	8.20	8.25	79	8.25	8.35
Grâu de Bácska	78	8.20	8.25	79	8.25	8.35
Unguresce de Nord	74	—	—	75	—	—

Sîmînțe, vechi ori noue	Soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
			dela pînă
Sîcără		70-72	7- 7.20
Orz	Nutref	60-62	6.10 6.30
"	de vîns	62-64	6.80 7.50
"	de bere	64-66	8- 9.00
Orz		39-41	7- 7.40
Cucuruz (porumb)	bănăț.	75	4.80 4.85
	de alt soi	73	4.70 4.75
Mei	"	78	5.30 5.60
Hrișcă			

Grâu	de primă	8.27	8.29
Cucuruz	de toam.	5.02	5.04
Orz	de primă	7.16	7.18
	de toam.		

Produse diverse	Soia	Cursul	
		dela	până

Prețuri pe 100 chilograms.	Sem. de trif.	Lucernă ungurească	18.—	56.—
	"	franceză	—	—
	"	italiană	—	—
	"	roșie	36.—	44.—
	Oleu de rap.	rafinat	43.—	44.—
	Oleu de în			
	Uns. de porc	dela Pesta	54.—	54.50
	"	dela țeară	—	—
	Slănină	sventată	—	—
	"	afumată	54.50	56.—
	Său		32.50	33.50
	Prune	din Bosnia, în buți	—	—
	"	din Sărbia, în saci	9—	9.25
	Lictar	slavon, nou	18.50	19.—
	"	bănătuense	—	—
	Nuci	din Ungaria	—	—
	Gogoși	unguresci	—	—
"	sărbesci	—	—	
"	brută	27.—	28.—	
"	galbină străcurată	32.—	33.—	
Ceară	de Rosenau	120.	121.—	
Spirit	brut	12.75	13.—	
"	Drojdințe de spirit	16.50	17.—	

Eu am fost însuși în poziție de a vedea

Articles de l'Exposition universelle de Paris 1889.

MINUNIA și FARMECUL

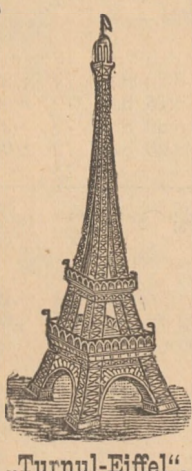

RENUMITEI ȘI NE MAI POMENITEI „EXPOZIȚII UNIVERSALE DIN PARIS”

cu toate milioanele ei de rare lucruri celebre, cu maiestrosul „Dom Central”, cu grandiosul și necomparabilul palat de industrie dimpreună cu nenumăratele lui comori de artă și industrie. — În interesul negoțului nostru indigen, în interesul moravurilor și obiceiurilor din patria noastră, am examenat cu ochiul unui specialist și am studiat cu deamănuntul îndosebi avântul industriei franceze.

În urma experiențelor mele de mai mulți ani, mi-a succedat a face în Paris legături distinsse, în urma cărora mă aflu în plăcuta poziție, de a pute servi onorabililor mei mușterii, precum și onorabililor cetitori ai acestui țiar, cu multe articole prețioase folositoare, reale, practice și pline de artă cu cele mai ieftine prețuri.

Întocmai cum „Turnul-Eiffel” este admirat de întreaga lume, așa de renumite și de căutate sunt și mărfurile, pe care le-am adus din Paris în 136 de lădi, și recomand fiecăru, care nu a fost însuși în Paris, a-și comanda din mărfurile aici indicate, pentru a se convinge, că așa ceva excelent de bun și ieftin nu mai există.

„Turnul-Eiffel”.

Colosal de ieftin, bun și durabil.

1600 bucăți de PANTALONI de IARNĂ

gata, durabili în diverse mostre, eleganți și fini, pe care i-am primit în loc de plată, sunt siliți, câtă vreme mai ține proviziunea, să-și vând în detalii sau în gros cu următoarele prețuri fabuloase:

Sorta I-a din stoffe de modă gătiți	fl. 1.90
Sorta II-a din stoffe de Brunn	fl. 3.25
Sorta III-a din stoffe de lână de oaie	fl. 4.50

Toți pantalonii sunt gătiți după cel mai nou jurnal din stoffe tari de iarnă și elegant. La comanda din afară e drept măsură suficientă lungimea pasului și cuprinsul pântecului.

Numai fl. 6.50

costă

un rînd de haine bărbătești

modern, elegant, splendid, de toamnă și de iarnă, din materii de toamnă și de iarnă din Brunn, în ori-ce mărime și în ori-ce culoare, așadar laolaltă

1 păr. pantaloni, 1 giletă, 1 roc.

I. calitate.	fl. 8.50
Un rînd întreg	fl. 6.50
III. calitate.	fl. 10.50

Drept măsură e suficient să se arce la comanda lungimea pantalonilor, cuprinsul pieptului și lungimea mânecelor, precum și culoarea doriță a vestimentelor. Mustre nu se pot trimite, deoarece se află numai rînduri întregi.

Aceleași vestimente pentru băieți după măsură de la 6—13 ani, fiecare calitate cu fl. 2 mai ieftin.

Numai fl. 5

costă

de pousse

elegante, gata, călduroase, cusute, din cel mai bun puse storian, pentru ori-ce măsură, în ori-ce mărime, în toate colorile, de toamnă și de iarnă.

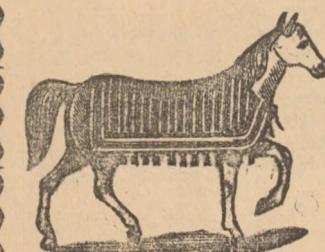
Numai fl. 1.80

costă

jachete de iarnă

pentru domni și dame, în cele mai frumoase colorii de modă, se dau după ori-ce trup, e cea mai bună îmbrăcăminte de iarnă și de toamnă.

Numai fl. 1.80.

Numai fl. 1.75

bucată de toale de cai, se vînd de minune ieftin din cauza desființării fabricii de toale. — Cine își cruță cai, să-și cumpere aceste renumite

Toale de cai,

care nici-odată nu se mai pot căpeta așa de bune, de mari, de groase, de călduroase și de ieftine.

Grupul Nr. 5.

10 daruri prețioase.

Numai fl. 1.50.

- 1 lanț de aur de fașon, foarte fin,
- 1 sîpă de țigărețe de spumă de mare,
- 1 țigărețe de țigărețe, țesătură de artă,
- 1 aparat de foc veșnic,
- 1 cravată de mătășă și atlas,
- 1 ac de cravată cu petri,
- 1 creion de nickel cu penă,
- 1 briceagă și scobitoare de dinți,
- 1 inel cu petri,
- 1 suvenir de Viena ca obiect de lux.

fl. 1. Fiecare articol. fl. 1.

1 orologiu de bronce ce merge regulat, cu garanță 1 fl.	1 lanț de orologiu din aur artificial cu acătătoare 1 fl.	1 inel din aur-douăle cu petri 1 fl.	1 medalion din aur artificial, cu petri 1 fl.	1 brățar dela expoziția din Paris 1 fl.	1 medalion de inimă din argint veritabil, probat 1 fl.
Cusmă de iarnă din pelușă moale, cu vată călduroasă 1 fl.	1 pălărie bărbă. din păsă moale foarte țipoare 1 fl.	4 cravate bărbă. fiecare în altă formă și culoare, foarte fine 1 fl.	1 păr. mînuși călduroase pentru iarnă, din lână 1 fl.	1 jachetă de lână pentru dame și băbați 1 fl.	1 păr. pantaloni de lână (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.
1 cămașă bărbătească, foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 păr. ismene bărb. din pânză de casă bine lucrate 1 fl.	6 păr. ciorapi bărb. într-o culoare ori cu vîrghi frumoase 1 fl.	3 păr. ciorapi fem. într-o culoare sau cu vîrghi frumoase 1 fl.	1 corsetă cuirasată, fașon parisian, foarte durabilă 1 fl.	12 batiste, cu margini colorate, chivite 1 fl.
1 cămașă femească din șifon ori în cu broderii 1 fl.	1 corsetă de noapte din șifon cu broderie fină 1 fl.	1 păr. ismene fem. din șifon, cu broderie 1 fl.	1 sucnă călduroasă, cu bordure 1 fl.	3 sorturi de casă, mostre frumoase și moderne, veritabil de splat. 1 fl.	1 sort de lister, calitate bună, caro, chivit, 7/8 de mare 1 fl.
1 jachetă de dame din creton francez lucrată 1 fl.	1 haină de iarnă gata pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	1 covor de pat din stoffă de jute desin frumos 1 fl.	1 cearceaf de tot mare și gata 1 fl.	6 merindare de in, mari și tari 1 fl.	6 ștergere, calitate bună, caro, chivite 1 fl.
1 față de masă bună damast alb ori colorată 1 fl.	6 serviette pe deplin de mari, albe ori colorate 1 fl.	1 năframă de mătășă 1 cot de mare și în ori-ce culoare 1 fl.	3 batiste de mătășă de Lyon, în mai multe colorii 1 fl.	1 eventail cu zugrăvire artistică, foarte frumos 1 fl.	1 năframă mare călduroasă pentru dame, 7/8 de mare 1 fl.
1 pipă din spumă de mare artificială 1 fl.	1 spiță de țigară spumă de mare veritabilă cu chichilbar 1 fl.	1 pipă pentru burghet, spumă de mare artificială cu vergea cu tot. 1 fl.	1 aparat de foc, aprinde însuși cu țeștea fulgerului 1 fl.	1 portmoneu tot din pele cu încheietoare 1 fl.	1 portmoneu pentru bani și documente 1 fl.
1 lămpășă cu o lumină intensivă 1 fl.	1 satulă de cusut de mătășă cu scule de cusut 1 fl.	1 album pentru fotografii, foarte fin 1 fl.	1 brișag cu 4 țigări, cu aparat pentru scoaterea dopurilor. 1 fl.	1 crucifix din metal topit, nu se poate sparge 1 fl.	1 oglindă de părete 35 cm. de mare, în cadru de nuc 1 fl.
6 linguri de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	6 furculițe franc. din argint de Phönix veritabil 1 fl.	3 cuțite de masă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	12 lingurițe de cafea din argint de Phönix veritabil 1 fl.	1 lingură mare de supă din argint de Phönix veritabil 1 fl.	2 feșnice de salon argintate fin, formă frumoasă 1 fl.
1 țigărețe de zăhar splendid argintărită și fină 1 fl.	1 moară de cafea, cea mai bună construcție, durabilă 1 fl.	6 tase de cafea calitate bună neperitoare 1 fl.	1 împărat și împărăteasa, 2 frumoase figuri de decorațiune 1 fl.	3 broșuri de dame în mostre deosebite 1 fl.	1 brișag, țigărețe veritabil, foarte ascuțit 1 fl.

Grupul Nr. 1.

21 articole pentru dame.

Numai fl. 2.70.

- 1 mare năframă de iarnă.
- 3 năfrămă de grumazi parisienne.
- 1 pălărie de cercei Pierre de Strass.
- 3 ace de broș franceze.
- 1 portmoneu de dame parisian.
- 1 lanț de aur double parisian.
- 1 sticlă de parfum cu miros plăcut.
- 2 pasta de dinți alabaster și pomadă.
- 6 săpunuri de toalete parisienne aromatice.
- 1 oglindă de toaletă cu saltar.
- 1 inel de briliant imit. pentru dame.

Grupul Nr. 2.

136 recuzite de seris.

Numai fl. 1.—.

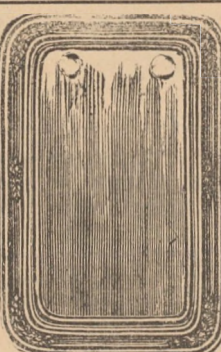
- 1 casetă elegantă conține următoarele: 50 coale hârtie de epistolă fină, octav.
- 50 picuri bune ce se potrivește la hârtie.
- 3 condeie de penă franceze durabile dimpreună cu capsule.
- 3 excelențe creioane Hardtmuth.
- 24 pene de scris într-o cutie.
- 1 frumos notes legat în lack.
- 1 coală hârtie sugătoare rosa.
- 1 lineal de lemn de cedru cu centimetru.
- 2 leniare și gumă.

Grupul Nr. 3.

120 articole pentru băbați.

Numai fl. 2.70.

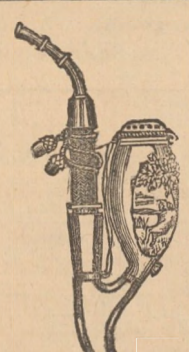
- 1 orologiu de bronz parisian ce merge regulat.
- 1 turn al lui Eiffel din nickel.
- 3 nasturi de cămașă din argint probat.
- 1 mașină de țigărețe de nickel francez.
- 100 de tuburi veritabil parisienne.
- 6 batiste parisienne, chivite.
- 1 cravată de modă parisiană de mătășă.
- 6 săpunuri de toaletă aromatice parisienne.
- 1 frumos suvenir de Paris.

Oglindă de părete în cadru de aur fin

fl. 1.90

pro bucată, câtă vreme ține proviziunea. Aceste oglinzi ce arată foarte frumos, limpede și luminos sînt în cadre de aur splendid aurite și decorate cu arabesce, circa 55 centimetri de înalțe și 40 centimetri de lățe, o decorație pentru ori-ce locuință, de aceea nimeni să nu întârzie a comanda cât mai în grabă. Mai departe se află și oglinzi mai mari, 67 centimetri de lungi și 47 centimetri de lățe, fl. 4.65.

Fiecare se-și cruce plumănilă și se-și cumpere pentru fl. 1.50

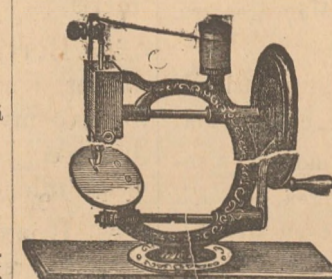
8 bucăți recuzite de fumat:

- 1 pipă de lemn cu scurgere
- 1 vergea fină potrivită la ea
- 1 jăclău de pele fin
- 1 aparat de foc de buzunar, calitate neruinabilă
- 1 țigărețe de țigări
- 1 sîpă de țigărețe igienică, spumă de mare
- 1 excelență pipă de casă scurtă
- 1 vergea pe potriveală.

Toate împreună fl. 1.50

Mașină de cusut pentru familii

pe cea mai nouă construcție costă, în loc de 15 fl., acum numai fl. 5.50

Garantiez pentru excelența prestare și pentru împunsătura frumoasă și regulată a acestei mașini de mână. Lucrează iute, frumos și tare, aproape ca ori-și-care mașină mare, coase toate materiile fără excepțiune, fie fine ori dure, face după plac împunsături mari, mijlocii ori de tot mică, este după cele mai noue experiențe mecanice-tehnice durabil construită din cel mai bun material și se expedează împreună cu toate recuzitele ce-i aparțin și cu instrucțiunea de folosință.

Corturi! În ori-ce preț

se vînd 5600 bucăți corturi gata elegante; deoarece proprietarul are lipsă urgentă de bani, fabrica se desființează cu totul. De aceea se vînd cu pagubă! Cu ori-ce preț!

I. Cort patent sortă bună	II. Cort Zanella cu bordură atlas	III. Cort Austria din semi-mătășă	IV. Cort Anglais, din mătășă fină franceză
fl. 1.—	fl. 1.50	fl. 2.—	fl. 3.—

Toate corturile sînt construite foarte durabil din cel mai bun material indigen și străin, din stoffe patent, semi-mătășă Zavella, precum și din mătășă de Lyon și provădute cu bețe elegante, tari și frumos decorate, cu șini de oțel și apărătoare de viscole. Mai înainte costau de două-ori și de trei-ori atîta.

Cucu!

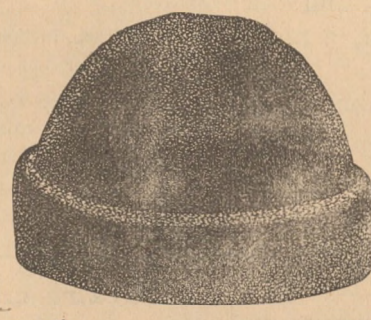
Din cauza unor solviri urgente vînd numai în decurs de un timp foarte scurt 150 bucăți splendide și regulate

orologe cucu,

care mai înainte costau de trei-ori atîta, și singuratic pentru prețul bagatel de

fl. 8.50.

Aceste orologe cucu sînt regulate prelîngă garanță și provădute cu bătătoare; la fiecare baterie se ivesc cucul cu plăcutul lui strigăt: „Cucu!” Dulapul e elegant, mare, bogat sculptat în sistem elvețian.

guratică cu

fl. 1 pro bucată.

1000 bucăți

cușme rusesce Ignatieff

din astrachan imit. fin încrețit, cupțușie călduros cu vată, trebuie să le vîndă cât mai în grabă și le dau cu dușina a fl. 11, — sau singuratică cu

Ori-ce comandă, fie cât de mică, se efectuează cu îngrijire și conșciențios. Tot ce nu convine se reprimsece fără obiecțiune, se schimbă ori se returnează paralele.

Expedarea se face cu rambursă postală. Comande sînt a se adresa la singura adresă:

[787] 4—12

Indrustrie-Handlungs-Haus „zur ungar. Krone“, Wien, 5. Bezirk, Rüdigerergasse Nr. 113.